

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUS UUDENMAAN MAAKUNNAN LUONNONSUOJELUALUEISTA

1 Tausta

Asiassa on kysymys Uudenmaan maakunnassa sijaitsevien, valtion hallinnassa olevien valtakunnallisiin suojeluohjelmiin tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvien sekä eräiden muiden valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittujen alueiden perustamisesta luonnonsuojelualueiksi. Alueet perustetaan luonnonsuojelulain 17 §:ssä tarkoitetuiksi muiksi luonnonsuojelualueiksi. Tällä ympäristöministeriön asetuksella perustetaan lain 17 §:n 1 momentin nojalla ne alueet, joiden pinta-ala on enintään 100 ha. Sitä suuremmat alueet perustetaan valtioneuvoston asetuksella.

Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueiden perustaminen on osa valtakunnallista säädösvalmistelua, jolla saatetaan voimaan usean vuosikymmenen kuluessa luonnonsuojelutarkoituksiin hankituilla tai varatuilla valtion alueilla luonnonsuojelulain mukaiset rauhoitusmääräykset. Metsähallitus on valmistellut ympäristöministeriön ja sen asettaman säädösvalmistelutyöryhmän ohjauksessa alueiden suojelun toteuttamista.

Tämän ehdotuksen mukaisella ympäristöministeriön asetuksella perustettavat luonnonsuojelualueet sijaitsevat Espoon, Hangon, Hausjärven, Helsingin, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, Karkkilan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Lohjan, Lopen, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Raaseporin, Sipoon, Siuntion, Tuusulan, Vihdin kuntien alueella. Valmistelun alkuvaiheessa on kuultu maakunnallisia ja paikallisia sidosryhmiä. Keskusteluja on käyty yli kolmessakymmenessä eri tilaisuudessa, joissa on kartoitettu mm. maakuntaliiton, kuntien, luonnonsuojelu- ja luonnonharrastusjärjestöjen, riistahallinnon ja metsästyseurojen näkemyksiä alueiden perustamisesta.

2 Luonnonsuojelualueiden tarkoitus ja sisältö

Asetuksella perustettavilla luonnonsuojelualueilla toteutetaan osaltaan valtakunnallisten suojeluohjelmien, Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma METSON, Natura 2000 -verkoston ja eräiden muiden suojelutarkoituksiin osoitettujen valtion alueiden suojelutoimenpiteet Uudenmaan maakunnassa. Suojelualueiden perustamisen tarkoituksena on säilyttää nämä alueet luonnontilaisina ja turvata niiden ekosysteemien luontainen rakenne ja toiminta, tarvittaessa myös ennallistamalla muuttuneita luonnonympäristöjä, sekä ylläpitää perinnemaisemien luontotyyppejä ja eliöitä.

Erityisinä suojelutavoitteina Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla on lisäksi niiden suojeluperusteina olevien luontotyyppien ja niille tyyppillisen lajiston sekä

muiden suojeluperusteina olevien lajien ja niiden elinympäristöjen suojelu, lisääminen ja parantaminen.

Ympäristöministeriön asetuksella perustettavilla alueilla ei pienen kokonsa vuoksi ole erityistä merkitystä luontomatkailun kannalta lukuun ottamatta Vallisaarta Helsingin edustalla, mutta niillä on kuitenkin paikallista merkitystä retkeily- ja opetuskäytön ja luontoharrastusten kannalta. Monet kohteista sijaitsevat asutuksen lähellä ja ovat tärkeitä lähivirkistykseen kannalta. Alueiden perustaminen tukee myös luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä kuten jokamiehen oikeuksien tapahtuvaa marjastusta ja sienestystä sekä säännelysti myös metsästäystä.

Tällä asetuksella perustettavien luonnonsuojelualueiden lukumäärä on 67 kpl, ja niiden pinta-ala on yhteensä noin 2 256,2 hehtaaria, josta maa-alueita noin 1 949,2 hehtaaria ja noin 307 hehtaaria vettä. Maapinta-ala vastaa noin 0,2 % Uudenmaan maapinta-alasta. Uudellemaalle on samanaikaisesti tarkoitus perustaa valtioneuvoston asetuksilla 33 luonnonsuojelualuetta, yhteispinta-alaltaan noin 34 524,4 hehtaaria.

3 Alueiden luonnonsuojelulliset perusteet

Luonnonsuojelualueiden perustamisella turvataan valtakunnallisten suojeluohjelmien alueiden, METSO -ohjelman puitteissa valtiolle hankittujen alueiden sekä eräiden muiden luonnonsuojelutarkoituksiin osoitettujen alueiden luonnonarvojen säilyminen.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla asetuksella toimeenpannaan alueiden suojelutavoitteita vastaava suojelu luonto- ja lintudirektiivin edellyttämällä tavalla. Luontodirektiivin mukaisten luontotyyppien ja niille ominaisten lajiston kannalta alueet ovat tärkeitä metsä-, suo-, kosteikko- ja saaristoluonnon suojelemiseksi. Linnuston kannalta tärkeillä SPA-alueilla keskitytään kullekin alueelle ominaisen linnuston elinolosuhteiden turvaamiseen. Natura 2000 -alueiden suojelutavoitteina ovat luontotyypit ja lajit ilmenevät tarkemmin Natura 2000 -tietokannasta.

Uudenmaan maakunta kuuluu Uusimaa ja Varsinais-Suomi -nimisiin eliömaakuntiin. Suomen metsäkasvillisuusvyöhykkeissä alue kuuluu eteläboreaaliseen ja hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen. Uudenmaan eteläisin ja lounaisin osa kuuluu hemiboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen. Koko alueelle on ominaista eteläisen lajiston runsaus ja lajirikkaus. Keskeiset luontoarvot Uudellamaalla liittyvät monipuoliseen luontoon sekä kasvi- ja eläinlajien runsauteen. Perustettavat luonnonsuojelualueet edustavat monipuolisesti Uudenmaan soita, lintuvesiä, vanhoja metsiä, lehtoja, rannikko- ja saaristoluontoa sekä perinnebiotooppeja.

Perustettaviin kohteisiin kuuluu merkittävässä määrin Uudenmaan Natura 2000 -verkostoon sisältyviä alueita. Lähes puolet niistä sisältyy Natura 2000 -verkostoon joko kokonaan tai osittain.

Perustettavista luonnonsuojelualueista laajoja ja edustavia metsäluonnon suojelualueita ovat Vaskijärven metsän, Vähäjärven kallioiden, Konianvuoren, Venunmetsän ja Peltolan vanhan metsän luonnonsuojelualueet. Ne muodostuvat lajistoltaan ja rakenteeltaan edustavista vanhan metsän alueista. Ne ovat erittäin merkittäviä luontodirek-

tiivin ensisijaisesti suojeltavan luontotyypin, boreaaliset luonnonmetsät (9010), suojelun kannalta, ja niitä täydentävät erilaiset puustoiset suot (91D0) ja boreaaliset lehdot (9050), joista myös puustoiset suot on luontodirektiivin luontotyyppinä ensisijaisesti suojeltava. Jokilaaksoissa ja jokiuomien varrella sijaitsevat Keravanjokikanjonin lehto ja Ohkolanjokilaakso ovat arvokkaimpia ja edustavimpia lehtokohteita, ja niillä esiintyy myös niittyjä. Näiden lisäksi boreaalisia lehtoja esiintyy pienialaisina useilla muillakin perustettavilla luonnonsuojelualueilla. Erityisesti hemiborealisella vyöhykkeellä ja rannikolla on luontotyyppisiä, joiden luontotyyppien ja lajien säilyminen vaatii esimerkiksi viiden tai kymmenen vuoden välein toistuvaa tai jatkuvaa hoitoa. Toistuvaa hoitoa tarvitsevat esimerkiksi osa lehdoista, kalkkikallioista tai rantaluontotyypeistä. Jatkovaa hoitoa puolestaan vaativat perinneluontotyypit, joita hoidetaan vuosittaisella laiduntamisella tai niittämällä.

Soiden osalta merkittäviä ovat Keihässuon, Emäsalon soiden ja Varvarinsuon luonnonsuojelualueet. Keihässuo on karu, allikkoinen keidassuo (7110), jolla on rämeitä, kun taas Varvarinsuolla on monipuolisesti erilaisia metsäisiä ja reheviä suotyyppisiä sekä lähteisyyttä. Luonnonsuojelualueiden suot ovat pääsääntöisesti säilyneet ydin-osiltaan ojitamattomina, ja niillä on merkitystä suolajiston ja -linnuston elinympäristöinä.

Soiden lisäksi lintuvedet ovat osa tärkeää kosteikkoluontoa. Lintuvedet ovat tärkeitä muuttavien sorsalintujen, joutsenten, hanhien ja kahlaajien levähdys- ja ruokailualueita sekä pesimäalueita. Järvisuon-Ritassaarensuon soidensuojelualueeseen rajautuvalla Ridasjärven luonnonsuojelualueella on monipuolinen pesimälinnusto. Sillä on merkitystä myös muutonaikaisena levähdyskohteena. Långvassfjärdenin ja Kapellivikenin luonnonsuojelualueet puolestaan edustavat merenlahtien lintukosteikkoja. Långvassfjärdenin perinnemaisemia ja rantaniittyjä hoidetaan aktiivisesti mm. laiduntamalla.

Perustettavilla luonnonsuojelualueilla on myös kulttuurihistoriallisia arvoja. Näistä merkittävin on Helsingin edustalla sijaitseva Vallisaaren luonnonsuojelualue, joka pitää sisällään historialliset luotsi-, linnake- ja sotilassaaret Vallisaari ja Kuninkansaari. Saaret ovat valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ja kuuluvat Suomenlinnan linnoituskohteeseen ja Suomenlinnan Unescon maailmanperintökohteen suoja-alueeseen.

Perustettaviin kohteisiin kuuluu merkittävässä määrin Uudenmaan Natura 2000 -verkoston alueita. Perustettavista luonnonsuojelualueista noin puolet (34 kpl) sisältyy Natura 2000 -verkostoon joko kokonaan tai osittain. Perustettaviin kohteisiin sisältyy myös Etelä-Suomen metsien monimuotoisuus eli Metso-ohjelmassa valtion omistukseen hankittuja alueita. Nämä ovat Metso-ohjelman linjausten mukaisesti yleisimmin runsaslahopuustoisia kangasmetsiä, mutta mukana on myös luontotyyppisiä kuten soita ja lehtoja. Lisäksi mukana on useita vanhojen kansallisten suojeluohjelmien kohteita: lehtoja (4 kpl), vanhoja metsiä (10 kpl), soita (7 kpl) ja lintuvesiä (9 kpl).

Vaikka useat perustettavista alueista ovat pinta-alaltaan pieniä, niillä on arvokasta luontoa ja monimuotoisuuden ylläpitämisessä merkitystä voimakkaasti kasvavassa ja Suomen väestömäärältään tiheimmällä alueella, jossa sekä maankäytön että virkis-

tyksen ja matkailun tarpeet lisääntyvät jatkuvasti. Osa luonnonsuojelualueista sijaitsee erillään muista luonnonsuojelualueista, mutta osa on yhteydessä myös perustettuihin yksityisiin luonnonsuojelualueisiin muodostaen laajempia kokonaisuuksia ja täydentäen pääkaupunkiseudun suojelualueverkostoa. Kokonaisuutena nämä Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueet yhdessä valtioneuvoston asetuksella perustettavien luonnonsuojelualueiden kanssa edustavat monipuolisesti Uudenmaan alueen luontoa. Alueet täyttävät luonnonsuojelulain 10 §:n tarkoittamat yleiset edellytykset luonnonsuojelualueen perustamiseksi.

Tarkempi erittely suojelualueiden kohdentumisesta eri luonnonsuojeluohjelmiin ja Natura 2000 -verkostoon ilmenee muistion liitetaulukosta 1.

4 Rauhoitusmääräykset sekä hoidon ja käytön tavoitteet

4.1 Luonnonsuojelulain mukaiset rauhoitusmääräykset ja niiden poikkeukset

Ympäristöministeriön asetuksella perustettavat alueet ovat lain 17 §:ssä tarkoitettuja muita luonnonsuojelualueita. Niillä tulisivat olemaan voimassa luonnonsuojelulain 17 a §:n 1 momentista johtuen lain 13–15 §:ssä säädettyt rauhoitusmääräykset. Asetukseen otettaisiin 17 a §:ää koskeva viittaussäännös.

Luonnonsuojelulain 13 § sisältää luonnonsuojelualueilla kielletyt toimet. Kiellettyä olisi: 1) rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen, 2) maa-ainesten, kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen, 3) ojittaminen, 4) sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen, 5) luonnonvaraisten selkärankaisten eläimien pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen, 6) muutkin toimet, jotka vaikuttaisivat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölaajien säilymiseen.

Lain 14 § sisältää poikkeukset 13 §:ssä kielletyistä toimista. Sallittua olisi Uudenmaan alueella soveltuvien osin: 1) alueen hoitoa, valvontaa, tutkimusta, yleisön opastamista, retkeilyä ja alueeseen tutumista varten tarpeellisten rakennusten, rakennelmien ja polkujen rakentaminen, entistäminen ja kunnostaminen, 2) luonnonympäristöjen ja perinneluontotyyppien hoitaminen ja ennallistaminen sekä alueen luontaisen kehityksen palauttaminen, 3) alueen opastustoiminnan kannalta tarpeellisen tien rakentaminen, 4) marjojen ja hyötysienien poimiminen, 5) kalastus kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti, 6) poronhoitolain mukainen poronhoito, 7) alueella olevien teiden, sähkö- ja puhelinlinjojen sekä niihin liittyvien laitteiden käyttäminen ja kunnostaminen, 8) merenkulun turvalaitteiden, vesistön kuluväylien kunnostaminen sekä vähäiset turvalaitteiden edellyttämät rai-vaukset, 9) kartoitus ja maanmittaustyöt. Lisäksi alueella saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä pelastuspalvelun, palontorjunnan, rajavalvonnan, eläintautien vastustamisen sekä eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin.

4.2 Luvanvaraiset poikkeukset rauhoitusmääräyksistä

Lain 15 §:ään sisältyvät luvanvaraiset poikkeukset 13 §:n rauhoitusmääräyksistä. Metsähallitus voisi alueen haltijaviranomaisena kyseisen lainkohdan nojalla antamallaan luvalla sallia alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta: 1) tutkimusta tai

muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten eläinten pyydystämisen tai tappamisen, sienien, kasvien tai niiden osien, eläinten pesien ja kivennäisnäytteiden keräämisen, 2) vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa (1709/2015) tarkoitettujen vieraslajien ja haitallisten vieraslajien lukumäärän vähentäminen sekä, jos laji on tullut liian runsaslukoiseksi tai käynyt muutoin vahingolliseksi, muidenkin kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärän vähentämisen, 3) sellaisten pyyntiluvanvaraisten riistaeläinlajien yksilöiden, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta, poistamisen, 4) alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuun ottamiseen, 5) kalastaa muutoinkin kuin kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti, 6) poronhoitoon liittyvien rakennusten ja rakennelmien rakentamisen, 7) geologisen tutkimuksen ja malminetsinnän, 8) ilma-aluksella laskeutumisen, 9) muidenkin kuin 14 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen rakennusten ja rakennelmien entisöinnin kunnostamisen.

Metsähallitus voisi suojelualueen haltijaviranomaisena 15 §:n 2 momentin nojalla alueen suojelutarkoitusta vaarantamatta sallia hirvenajon metsästyksen yhteydessä.

Lain 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti Metsähallitus voi sallia haitallisten vieraslajien yksilöiden vähentämisen. Siten valkohäntäkauriin, minkin, supikoiran ja muidenkin vieraslajien metsästyksen oikeuttavia vuokrasopimuksia voitaisiin alueilla jatkaa sen jälkeen, kun suojelualueen haltijaviranomainen on tehnyt näiden lajien metsästyksen sallimista koskevan päätöksen.

Luvanvaraiset poikkeukset voivat lain 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti liittyä myös muunkin liikaa lisääntyneen tai vahingolliseksi osoittautuneen lajin yksilöiden vähentämiseen tai 3 kohdan mukaisesti suojelualueen ulkopuolella aiheutuvan turvallisuus- tai vahinkouhan torjumiseksi tarpeelliseen pyyntiluvanvaraisen riistaeläimen yksilöiden poistamiseen. Edellä mainittu 3 kohdan mukainen lupa voidaan myöntää edellytysten täytyessä myös harmaahylkeen yksilöiden vähentämiseksi.

Metsähallitus on vuokrannut useita luonnonsuojelualueiden perustamista varten valtiolle hankittuja alueita pääosin hirvieläinten metsästyksen, mutta vaihtelevasti myös muun riistan metsästyksen. Suojelualueiden perustaminen ei merkitse sitä, että alueiden käyttö metsästyksen kokonaan estyisi. Niillä voi jatkaa edellä mainitulla tavalla hirvenajo sekä haitallisten vieraslajien metsästys, ja luonnonsuojelulain 15 §:n edellytysten täytyessä myös muunkin metsästys. Tehtyjä vuokrasopimuksia olisi kuitenkin asetuksen antamisen yhteydessä tarpeen tarkistaa vastaamaan luonnonsuojelualueita koskevia säännöksiä. Asetukseen otettaisiin voimaantuloa koskevaan 5 §:ään siirtymäsäännös siitä, että olemassa olevien sopimusten mukainen metsästys voisi jatkaa rauhoitusmääräysten estämättä xx.xx.xxxx asti.

Luonnonsuojelulaki tai tämä asetus eivät rajoittaisi sellaisen oikeuden käyttämistä, joka ennen rauhoitusmääräysten voimaantuloa perustettuna rasitteena, vuokraoikeutena tai muuna vastaavana oikeutena kohdistuu luonnonsuojelualueeseen. Tällä tarkoitetaan muun muassa olemassa olevia tieoikeuksia, joiden käyttöä voitaisiin jatkaa myös luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen.

Perustettavalla Saarilammen luonnonsuojelualueella on vuokrattu alue vapaa-ajan käyttöön määräaikaisella maanvuokrasopimuksella. Vuokra-alue on pinta-alaltaan

pieni, ja sillä sijaitsee vuokralaisen omistuksessa olevia rakennuksia. Luonnonsuojelulain 71 §:n mukaisesti suojelualueiden perustamisasetus ei rajoita ennen rauhoitusmääräysten voimaantuloa syntyneen vuokraoikeuden käyttämistä. Metsähallitus voisi lain 15 §:n 1 momentin 9 kohdan nojalla sallia rakennusten kunnostamistoimenpiteitä, mutta uusien rakennusten rakentaminen ei olisi mahdollista. Näiden vuokrasopimusten uusimisille ei ole luonnonsuojelualueiden perustamisen jälkeen rauhoitusmääräysten puitteissa edellytyksiä.

Peltolan vanhan metsän maisema-alueen olennaisia piirteitä ovat laidunalueet ja viljelyssä olevat pellot, joiden viljely- ja laidunkäyttö on alueen kulttuuri- ja perinmaiseman suojelutavoitteiden kannalta tärkeää. Luonnonsuojelualueen perustaminen ei estäisi alueella olemassa olevien, maisema-alueen kannalta olennaisten peltojen viljelyä ja laiduntamista.

Eräillä perustettavilla suojelualueilla on sähköjohtoja ja käytössä olevia teitä. Luonnonsuojelulain 14 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti luonnonsuojelualueella olevien teiden ja sähkölinjojen käyttäminen ja kunnostaminen on suojelualueella sallittua. Alueen perustaminen ei vaikuttaisi niiden nykyiseen käyttöön ja kunnostamiseen.

4.3 Ympäristöministeriön asetuksella säädettävät poikkeukset rauhoitusmääräyksiin

Muun luonnonsuojelualueen perustamisasetuksella voidaan lain 17 a §:n 5 momentin nojalla sallia myös mm. tien, johdon ja kaapelin rakentaminen, ojan kaivaminen ja muu vastaava toimenpide, jos toimenpiteet eivät vaaranna alueen perustamistarkoitusta.

Luonnonsuojelualueiden ympärillä olevien alueiden kuivatustarpeisiin liittyen saattaa useilla alueilla olla tarpeen johtaa vesiä myös suojelualueille tai niiden kautta. Sen vuoksi asetuksen 3 §:n 2 momentin 6 kohtaan sisällytettäisiin tätä varten olemassa olevien ojien välttämättömän ylläpidon ja kunnostamisen salliva säännös. Käytännössä tällaisten toimenpiteiden yksityiskohdista on aina tarpeen sopia alueen haltijaviranomaisen kanssa. Toimenpiteitä suunniteltaessa tulee lisäksi noudattaa, mitä luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään Natura 2000 -verkostoon liittyen.

Eräät asetuksella perustettavat luonnonsuojelualueet sijaitsevat rautatien tai maanteiden läheisyydessä, minkä vuoksi asetuksen 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa sallittaisiin rautatien ja maanteiden käytön ja kunnossapidon sekä liikenneturvallisuuden kannalta välttämättömät toimet ratalaissa (110/2007) ja maantielaissa (503/2005) tarkoitettuilla rautatien ja maantien suoja-alueilla.

Perustettavalla Stormossenin ja Degermossenin luonnonsuojelualueella sijaitsee olemassa oleva vesi- ja viemäriputki, jonka ylläpito täytyy mahdollistaa jatkossakin. Putken ylläpitoon liittyvät toimet sallittaisiin asetuksen 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa.

Landbofjärdenin luonnonsuojelualue sijoittuu vesialueelle siten, että se rajautuu suoraan vesialueen rannalla oleviin tontteihin, joilla on tarve niiden olemassa olevien laiturien käytölle ja ylläpidolle. Koska luonnonsuojelualueen perustamisella ei ole

tarkoitus tehdä näiden jo olemassa olevien laiturien käyttöä mahdottomaksi, sallittaisiin asetuksen 3 §:n 2 momentin 4 kohdassa niiden ylläpitoon liittyvät toimet tontin edustalla olevan luonnonsuojelualueen puolella.

Kapellvikenin luonnonsuojelualueen reunassa sijaitsee julkisen liikenteen kannalta tarpeellinen bussipysäkki. Asetukseen sisällytettäisiin 3 §:n 2 momentin 5 kohtaan bussipysäkin ylläpitoon liittyvät toimet salliva säännös.

Brännänbergetin luonnonsuojelualueella on käynnissä Luonnonvarakeskuksen siemensatoa koskeva tarkkailukoe, jonka onnistumiseksi koelalla on tarpeellista tehdä alikasvoksen raivaustoimenpiteitä. Asetuksen 3 §:n 2 momentin 6 kohdassa sallittaisiin tarkkailukokeeseen liittyvien alikasvoksen raivaustoimenpiteiden suorittaminen.

Helsingin edustalla sijaitsevaan Vallisaaren ollaan tulevaisuudessa ohjaamassa entistä enemmän virkistyskäyttöä ja sen edellyttämiä rakenteita ja kunnallistekniikkaa. Vaikka Vallisaaren luonnonsuojelualueeseen sisältyvät osat rajataan luonnonsuojelualueen perustamisen myötä rakentamisen ulkopuolelle, on kunnallistekniikkaan liittyviä rakenteita tarve viedä myös luonnonsuojelualueen läpi. Asetuksen 3 §:n 2 momentin 7 kohdassa sallittaisiin sähkö- ja tietoliikennekaapeleiden ja kunnallistekniikan sijoittaminen kulku-urien yhteyteen. Lisäksi asetuksen 3 §:n 2 momentin 8 kohdassa sallittaisiin Vallisaaren luonnonsuojelualueella uuden, enintään viiden metrin levyisen tien rakentaminen Kuninkaansaarella sijaitsevan luonnonsuojelualueen osan läpi niin, että kulku Kuninkaansaaren rakennettavalle osalle saaren muista osista mahdollistuisi.

Asetuksen valmistelun yhteydessä käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi muun muassa tarve Luonnonvarakeskuksen ja ammattikorkeakoulu Novian toiminnassa luonnonsuojelualueilla suoritettaville toimenpiteille. Luonnonsuojelulain mukaisten rauhoitussäännösten puitteissa luontoon kajoamaton ja häiriötön tutkimus-, opetus- ja koulutustoiminta on luonnonsuojelualueilla jatkossakin mahdollista.

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltavien alueiden hoidon ja käytön keskeisin tavoite on alueiden säilyttäminen luonnontilaisina siten, että ekosysteemit kehittyvät luonnon omien prosessien mukaisesti ja ihmisen aiheuttamat häiriöt ovat mahdollisimman vähäisiä. Suurimmalla osalla Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista tämä on riittävä toimenpide suojeluarvojen turvaamiseksi. Joillain alueilla on kuitenkin tarpeen tehdä ennallistamistoimenpiteitä. Tällaisia tarpeita on mm. suoalueiden hydrologisten kokonaisuuksien kannalta merkityksellisissä ojitetuissa reunaosissa. Myös niitty- ja laidunalueiden luonnonarvojen turvaaminen ja lisääminen edellyttää hoitotoimenpiteitä. Tämä voi tapahtua esim. alueiden vuokraamisella karjan tai lampaiden laiduntamiseen. Tällaista toimintaa on jo tällä hetkellä Österfjärdenin, Långvassfjärdenin sekä Lehtisen luonnonsuojelualueilla.

4.4 Liikkumisen rajoittaminen

Luonnonsuojelulain 18 §:n 2 momentin nojalla luonnonsuojelualueella voidaan rajoittaa liikkumista joko perustamissädökseen tai lain 20 §:n nojalla annettavaan järjestyssääntöön otettavalla määräyksellä, mikäli alueen eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sellaista vaatii.

Perustettavissa luonnonsuojelualueissa on myös alueita, joille on linnuston taikka kasvillisuuden ja maaperän säilymiseksi tarvetta säätää liikkumis- ja maihinnousukieltoja. Liikkumisrajoitus ei estä alueen hoidon tai tutkimuksen kannalta välttämättömien toimenpiteiden suorittamista alueilla. Näiden toimenpiteiden suorittamisessa tulee aina huomioida se, että alueen perustamistarkoitusta ei vaaranneta.

Ridasjärven luonnonsuojelualueelle (4 §:n 1 momentin 1 kohta) asetettaisiin lintujen pesimä- ja muutonaikaisen levähdysrauhan turvaamiseksi liikkumisrajoitus sulan veden aikaan. Ridasjärvi on valtakunnallisesti arvokas lintujärvi, joka on pesimälinnustoltaan monipuolinen, mutta myös sen muuton- ja sulkasadon aikainen merkitys on huomattava. Järvi on tärkeä muutonaikainen levähdysalue erityisesti vesi- ja kahlaajalajeille.

Kapellvikenin luonnonsuojelualueelle (4 §:n 1 momentin 2 kohta) asetettaisiin liikkumisrajoitus 1.4.–31.7. alueen linnuston pesimärauhan turvaamiseksi. Alue on tärkeä merenlahden pesimä- ja muutonaikainen lintuvesi, jolla hallitsevin ryhmä on ruovikkolajit. Se rajautuu Östersundomin lintuvedet -nimiseen yksityiseen suojelualueeseen, jolla liikkuminen on kielletty maastoon merkittyjen reittien ulkopuolella 1.4.–31.7. Rajoitus asetetaan liitekarttaan 6 merkitylle osalle luonnonsuojelualuetta. Luonnonsuojelualueella sijaitseva bussipysäkki lähiympäristöineen ei sisälly liikkumisrajoituksen alueeseen.

5 Ehdotuksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Kaikki Uudenmaan perustettavat luonnonsuojelualueet ovat valtion omistuksessa ja siirtyneet tai siirtymässä Metsähallituksen hallintaan ja hoitoon, eikä suojelualueiden perustaminen aiheuta erityisiä hallinnollisia vaikutuksia. Toiminnallisena alueyksikkönä toimii Metsähallituksen Rannikon luontopalvelut.

Uusien luonnonsuojelualueiden perustaminen aiheuttaa sekä investointiluonteisia kustannuksia että vuotuisia alueiden hallintaan ja hoitoon liittyviä kuluja. Edellisiä ovat muun muassa maanmittaustoimitusten, luonnonsuojelualueiden merkinnän, luonnonsuojelullisten perusselvitysten ja palvelurakenteiden rakentamisen aiheuttamat kustannukset, jotka olisivat arviolta noin 72 000 euroa. Vuotuisia kustannuksia aiheuttaa muun muassa palvelurakenteiden hoidosta, opastuksesta sekä alueiden luonnon ja käytön seurannasta sekä valvonnasta. Näiden kulujen arvioidaan olevan noin 55 000 euroa vuodessa. Investointi- ja vuotuiset ylläpitokulut eivät sisällä hallintokuluja. Kulut katetaan valtiontalouden kehyspäätyksessä hyväksytyjen määrärahojen puitteissa.

Alueita koskevia metsästysvuokrasopimuksia koskevat muutokset asetusta vastaavaksi aiheuttavat Metsähallituksessa hallinnollisia toimenpiteitä, mitä varten asetukseen on otettu siirtymäaika asetuksen voimaan tullessa voimassa olevien sopimusten mukaisen metsästyksen jatkumisesta xx.xx.xxxx saakka.

6 Kuuleminen ja lausunnot

Valmistelun alkuvaiheessa on kuultu maakunnallisia ja paikallisia sidosryhmiä. Keskusteluja on käyty yli kolmessakymmenessä tilaisuudessa, joissa on kartoitettu muun

muassa maakuntaliiton, kuntien, riistahallinnon, metsästysseurojen ja luonnonsuojelujärjestön näkemyksiä alueiden perustamisesta.

Asetusluonnoksesta antoivat lausuntonsa...

7 Olemassa olevien suojelualueiden säädösten lakkauttaminen

Eräiden aikaisemmin perustettujen luonnonsuojelualueiden kytkemiseksi osaksi laajempaa uutta suojelualuetta on tietyissä tilanteissa perusteltua lakkauttaa vanha säädös, jotta suojelualue muodostaisi yhtenäisen kokonaisuuden. Kyseiset alueet perustettaisiin tällä asetuksella tai ympäristöministeriön asetuksella uudelleen, jolloin niiden rauhoitusmääräykset tulisivat vastaamaan nykyisen luonnonsuojelulain järjestelmää.

Valtioneuvoston **xx.xx.xxxx** annettavalla Uudenmaan luonnonsuojelualueiden perustamista koskevalla valtioneuvoston asetuksella lakkautettaisiin 11.10.1985 annetulla asetuksella (801/1985) perustettu Kiljavan lähteikkökorven luonnonsuojelualue kumoamalla kyseisen asetuksen 1 pykälän 1 momentin 42 kohta. Alue tulisi osaksi tällä ympäristöministeriön asetuksella perustettavaa laajempaa Kiljavan luonnonsuojelualuetta.

Lisäksi edellä mainitulla valtioneuvoston asetuksella lakkautettaisiin 27.5.1992 lehtojensuojelualueista annetulla asetuksella (503/1992) perustettu Kvarnbyn luonnonsuojelualue kumoamalla kyseisen asetuksen 2 pykälän 1 momentin 9 kohta. Alue tulisi osaksi tällä ympäristöministeriön asetuksella perustettavaa laajempaa Kvarnbyn luonnonsuojelualuetta.

8 Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulemaan voimaan xx päivänä xxkuuta 20xx.

Voimaantuloa koskevan 5 §:n 3 momenttiin sisältyy siirtymäsäännös, jonka nojalla nykyisten metsästysvuokrasopimusten mukainen metsästys voi alueilla jatkua xx.xx.xxxx saakka.

Taulukko 1. Ympäristöministeriön asetuksella perustettavien luonnonsuojelualueiden pinta-alat ja jakautuminen Natura 2000 -verkostoon ja kansallisiin suojeluohjelmiin tai -päätöksiin.

Nimi	Pinta-ala, ha	Maa, ha	Vesi, ha	Natura 2000 verkosto		Kansallinen suojeluohjelma- tai päätös	Natura 2000 pinta-ala, ha	Ohjelma- tai METSO-pinta-ala, ha	Muu pinta-ala, ha
				Tunnus	Tyyppi				
Elfvikin metsän LSA	19,6	19,5	0,1	FI0100028	SPA/SAC-alue	AMO000033 LVO010003	0,3	17,7	2,0
Hällkärrin LSA	5,7	5,7	0,0				0,0		5,7
Tammimäen LSA	1,8	1,8	0,0				0,0		1,8
Tattarinmäen LSA	2,7	2,7	0,0				0,0		2,7
Byön LSA	7,6	7,6	0,0				0,0	7,6	
Kapellvikenin LSA	59,1	53,7	5,4	FI0100065	SPA/SAC-alue	LVO010030	53,4	52,4	5,7
Vallisaaren LSA	81,3	78,5	1,5				0,0		81,3
Ridasjärven LSA	94,4	4,3	90,1	FI0100052	SPA/SAC-alue	LVO010006 SSO010021	94,4	94,4	
Viitalan metsän LSA	13,4	13,4	0,0				0,0	13,4	
Bredsmossenin LSA	11,8	11,8	0,0				0,0		11,8
Kockelträsketin LSA	50,4	50,2	0,2			AMO000034	0,0	49,5	0,9
Långvassfjärdenin LSA	51,3	45,2	6,0			LVO010007	0,0	41,5	9,8
Tuusulanjärven LSA	25,0	20,0	5,1	FI0100046	SPA-alue	LVO010008	19,1	19,5	5,5
Asemansuon LSA	4,1	4,1	0,1	FI0100047	SAC-alue		4,0		0,1
Haaviston LSA	47,7	47,6	0,2	FI0100050	SAC-alue	SSO010030	32,3	10,8	6,3
Korkeakosken LSA	1,0	1,0	0,0				0,0		1,0
Vaskijärven metsän LSA	93,4	93,4	0,0	FI0100048	SAC-alue	AMO010332	92,9	91,1	0,5
Heparin rannan LSA	4,9	4,9	0,0			LVO010011	0,0	4,6	0,3
Sundetin LSA	3,3	3,3	0,0				0,0		3,3
Brännängbergetin LSA	13,8	13,8	0,0				0,0	13,8	
Kalkkimäen LSA	24,6	24,6	0,0	FI0100014	SAC-alue	LHO010085	24,1	6,7	
Kiimamäen LSA	16,6	16,6	0,0				0,0	16,6	
Nummenkylän suon LSA	3,6	3,6	0,0				0,0	3,6	
Puujärven LSA	80,9	80,7	0,1	FI0100013	SAC-alue		32,6	6,3	48,3

Nimi	Pinta-ala, ha	Maa, ha	Vesi, ha	Natura 2000 verkosto		Kansallinen suojeluohjelma- tai päätös	Natura 2000 pinta-ala, ha	Ohjelma- tai METSO-pinta-ala, ha	Muu pinta-ala, ha
				Tunnus	Tyyppi				
Pytbergin LSA	21,5	21,5	0,0	FI0100033	SAC-alue		12,6		8,9
Saarilammen LSA	51,6	51,6	0,0				0,0	51,6	
Hopomträskin LSA	36,1	6,7	29,4				0,0		36,1
Lehtisen LSA	82,1	32,2	50,0	FI0100078	SPA/SAC-alue		9,6		82,2
Supinmäen LSA	14,0	14,0	0,0			HSO010011	0,0	14,0	14,0
Kairassuon vanhan metsän LSA	9,9	9,9	0,0	FI0100088	SAC-alue		8,8		1,1
Kallioniemien LSA	15,6	15,6	0,0				0,0	15,6	
Maitoisten metsän LSA	34,2	34,2	0,0				0,0	34,2	
Mäntsälän Suurisuon LSA	14,4	14,4	0,0				0,0		14,4
Ohkolanjokilaakson LSA	25,5	24,3	1,3	FI0100061	SAC-alue	LHO010103	21,7	11,1	
Peltolan vanhan metsän LSA	48,1	48,0	0,1	FI0100095	SAC-alue		47,8		0,3
Vähäjärvenkallioiden vanhan metsän LSA	72,4	72,3	0,1	FI0100057	SAC-alue	AMO000036	70,9	51,6	
Kaanaan vanhan metsän LSA	16,8	16,8	0,0	FI0100037	SAC-alue	AMO010339	16,0	7,0	
Kiljavan LSA	49,0	48,3	0,7	FI0100056	SAC-alue	HSO010014 SSO010028 SSO010031	46,5	38,4	
Kuppinummen LSA	7,8	7,8	0,0				0,0	7,8	
Rientolan metsän LSA	37,9	37,9	0,0	FI0100097	SAC-alue		37,8		0,1
Emäsalon soiden LSA	73,8	70,9	2,9	FI0100076	SAC-alue	SSO010008	62,9	62,6	10,9
Hasselödalenin LSA	6,8	6,8	0,0	FI0100078	SPA/SAC-alue	LHO010111	6,8	4,1	
Porvoon Stormossenin LSA	46,2	46,2	0,0	FI0100074	SPA/SAC-alue	SSO010026	28,7	28,2	
Tungträsketin vanhan metsän LSA	45,0	45,0	0,0	FI0100075	SAC-alue	AMO010342	12,9	24,6	8,2
Venunmetsän LSA	45,7	45,7	0,0	FI0100071	SAC-alue	AMO010343	41,2	40,7	4,5
Bölsvikenin ja Stormossenin LSA	68,1	68,1	0,0	FI0100001	SAC-alue	LVO010034 SSO010012	66,8	38,5	
Dalkarön LSA	76,4	23,9	52,5				0,0		76,4
Kristianslundin LSA	9,3	9,1	0,2				0,0		9,3

Nimi	Pinta-ala, ha	Maa, ha	Vesi, ha	Natura 2000 verkosto		Kansallinen suojeluohjelma- tai päätös	Natura 2000 pinta-ala, ha	Ohjelma- tai METSO-pinta-ala, ha	Muu pinta-ala, ha
				Tunnus	Tyyppi				
Landbofjärdenin LSA	42,7	13,0	29,7				0,0		42,7
Makubergenin LSA	25,0	24,6	0,4	FI0100010	SAC-alue	AMO010331 SSO010029	23,7	23,5	1,3
Malmholmenin LSA	4,1	2,7	1,5	FI0100005	SPA/SAC-alue		1,9		4,1
Persöfladanin LSA	39,2	29,6	9,6			LVO010032	0,0	31,8	7,4
Stenkullan LSA	25,6	25,5	0,1				0,0		25,6
Stormossenin ja De-germossenin LSA	56,3	56,3	0,0			SSO010004	0,0	48,3	8,0
Varvarinsuon LSA	61,3	61,3	0,0	FI0100009	SAC-alue	SSO010017	57,9	49,0	
Österfjärdenin LSA	25,6	23,1	2,5	FI0100101	SAC-alue		25,5		0,1
Byträsketin LSA	6,8	4,5	2,3	FI0100098	SAC-alue		6,3		0,5
Grundträsketin alueen LSA	14,5	14,5	0,0	FI0100067	SAC-alue		0,6	14,5	
Löparösundin LSA	7,8	7,7	0,0				0,0		7,8
Ponun LSA	2,7	2,7	0,0			LVO010028	0,0	0,0	2,7
Kvarnbyn LSA	25,4	25,4	0,0			LHO010115	0,0	8,9	16,5
Lakiasuon ja Kurjen Suursuon LSA	82,1	82,1	0,0			SSO010011	0,0	49,3	32,8
Torsgårdin metsän LSA,	41,7	41,7	0,0	FI0100100	SAC-alue	AMO010346	41,4	41,1	
Keravanjokikanjonin lehdon LSA	53,7	49,8	3,9	FI0100045	SAC-alue		48,0	5,0	0,7
Honnonviidan LSA	19,6	19,6	0,0				0,0		19,6
Konianvuoren LSA	86,6	75,1	11,5	FI0100039	SAC-alue	AMO000038	68,6	70,2	
Laukkamäen lehdon ja Puttisaaren LSA	5,6	5,6	0,0	FI0100041 FI0100103	SAC-alue SPA-alue	LVO010038	5,6	3,1	

Käytetyt lyhenteet:

AMO = vanhojen metsien suojeluohjelma

LSA = luonnonsuojelualue

LVO= lintuvesien suojeluohjelma

METSO = Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma

SAC= Euroopan yhteisön erityisten suojelutoimien alue (luontodirektiivin mukainen)

SPA= Euroopan yhteisön erityinen suojelualue (lintudirektiivin mukainen)

Natura 2000 -verkoston, valtakunnallisten suojeluohjelmien tai METSO-ohjelman toteuttamiseksi valtiolle hankittujen alueiden lisäksi asetukseen sisältyy yllä olevan taulukon sarakkeessa ”muu pinta-ala” olevia alueita seuraavista syistä:

Hällkärrin LSA	Kyseessä on Metsähallituksen jo aiemmin omalla päätöksellään suojelema rehevä sekametsä- ja jalopuukohde, jossa on paljon lehtoa ja myös korpikuvio. Puustossa on leppää, haapaa, vaahteraa ja tammea sekä runsaasti lahoppua.
Tammimäen LSA	Kyseessä on valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin lunastettu jalopuumetsikkö, jolla on ollut luontotyypin suojelualue.
Tattarinmäen LSA	Kyseessä on jyrkkärinteisen kallion aluslehto, jossa on runsaasti lahoppua ja jaloja lehtipuita kuten tammea, vaahteraa sekä pähkinäpensasta. Metsähallitus on varannut 1990-luvulla sen käytettäväksi suojelumetsänä.
Vallisaaren LSA	Kyseessä on puolustusvoimilta Metsähallituksen luontopalveluille valtiosisäisenä siirtona siirtynyt alue, joka on luonnoltaan ja kulttuuriperinnöltään monimuotoinen saarikohde. Se on kasvilajistoltaan pääkaupunkiseudun monimuotoisimpia kohteita, tärkeä lepakkoaalue ja myös hyönteislajistoltaan arvokas.
Bredsmossenin LSA	Kyseessä on osa luonnontilaista keidassuota, jossa on erilaisia rämeitä ja laiteilla korpia. Metsähallitus on jo aiemmin varannut sen käytettäväksi suojelumetsänä.
Korkeakosken LSA	Kyseessä on joenvarren metsäkohde, jossa esiintyy tuoretta ja lehtomaista kangasta. Alue on aiemmin suojeltu Metsähallituksen omalla päätöksellä.
Sundetin LSA	Alue on lehtoa, lehtomaista kangasta, pajuluhtaa sekä korven piirteitä. Puusto on 70-vuotiaista varttunutta koivusekametsää. Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa merkitty suojelualuevarauksella.
Puujärven LSA	Alue muodostuu luonnontilaisesta metsästä ja soista, puronvarsilehdoista ja tervaleppäluhdasta. Natura 2000 -rajauksen ylittävä osa alueesta on hankittu valtiolle samassa yhteydessä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan osan kanssa täydentämään kokonaisuutta ja yhdistämään kahta erillistä verkostoon sisältyvää osa-aluetta.
Pytbergin LSA	Luonnonsuojelualueen läntisin osa-alue yhdistää Natura 2000 -rajauksen ylittävältä osalta viereisen yksityisen suojelualueen Natura 2000 -alueeseen yhdistäen alueet hienoksi lehtometsäkokonaisuudeksi.
Hopomträskin LSA	Hopomträskin metsät ovat vanhoja sekametsiä, joissa on myös lahoppua. Metsähallitus on jo aiemmin varannut sen käytettäväksi suojelumetsänä.
Lehtisen LSA	Kyseessä on puolustusvoimilta Metsähallituksen luontopalveluille valtiosisäisenä siirtona siirtynyt alue. Lehtisen saarella on kunnostettuja perinnebiotoopeja, lehtoja ja hiekkaisia habitaatteja sekä edustava perhoslajisto.
Supinmäen LSA	Kyseessä on Tielaitokselta Metsähallitukselle valtiosisäisenä siirtona siirtynyt alue, jonka Metsähallitus on varannut käytettäväksi suojelumetsänä. Luonnonsuojelualue edustaa eri-ikäistä, osin myös vanhaa harjumännikköä, joka on kehittymässä luonnontilaiseen suuntaan.
Mäntsälän Suurusuon LSA	Kyseessä on Maatilahallitukselta Metsähallituksen luontopalveluille valtiosisäisenä siirtona siirtynyt alue, joka on luonnontilaista keidassuota ja puustoista suota.
Dalkarön LSA	Kyseessä on kalliainen ja rakentamaton saarikohde, jossa on pieniä soita kallioiden väleissä. Sillä esiintyy myös merenrantaniittyjä ja luontaisia niittyjä sekä pienialainen metsäluhta. Alue on perustettu jo aiemmin yksityisesti luonnonsuojelualueeksi, ja on sittemmin hankittu valtiolle ja saatu Metsähallitukselle valtiosisäisissä siirroissa.
Kristianslundin LSA	Alue on jo aiemmin perustettu suojelualueeksi Metsähallituksen päätöksellä. Sillä sijaitsee tammimetsä, jota on kehitetty hoitotoimin luontaisen jalopuumetsän suuntaan. Raaseporin linnan sisääntuloreitin varrella ja Slotsströmmenin rannalla sijaitsevana sillä on myös maisemallista merkitystä.
Landbofjärdenin LSA	Kyseessä on sisäsaaristossa flada-alueella sijaitseva saariryhmä ja siihen liittyvä vesialue. Saarien ja luotojen metsät ovat lähes luonnontilaisia kalliomänniköitä ja tiheitä aarniometsäkuusikoita. Luonnonsuojelualue koostuu Metsähallituksen entisestä luonnonhoitometsästä sekä Metsähallituksen omalla päätöksellään suojelemasta metsästä.
Malmholmenin LSA	Alueella on lehtoja ja edustavia niittyäikkäjä sekä vuorijalavaa. Metsähallitus on jo aiemmin varannut sen käytettäväksi suojelumetsänä.
Stenkullan LSA	Metsähallitus on hankkinut alueen Raaseporin kaupungilta vaihdoilla luonnonsuojelutarkoituksiin. Alue on ammattikorkeakoulu Novian opetuskäytössä.
Stormossenin ja Degermossenin LSA	Luonnonsuojelualueen rajausta ylittää soidensuojeluohjelma-alueen rajauksen noin 6 hehtaarin osalta. Rajauksen ylittävä alue on samaa suokokonaisuutta, ja edistää sen suojelua täydentämällä sen vesitaloudellista kokonaisuutta.
Löparösundin LSA	Metsähallitus on jo aiemmin varannut alueen käytettäväksi suojelumetsänä.
Ponun LSA	Alue rajautuu yksityisenä suojelualueena suojeltuun lintuvesiensuojeluohjelman alueeseen. Sen alueella sijaitsee erittäin uhanalaiseksi todetun lajin esiintymispaikka.
Kvarnbyn LSA	Alue koostuu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan sisältyvästä alueesta sekä lehtojensuojelualueista annetulla asetuksella (503/1992) jo perustetusta lehtojensuojelualueesta. Kaikki ovat osa samaa lehtokokonaisuutta, jolla esiintyy rehevää lehtometsää ja erityyppisiä lehtometsiä ja jyrkänlehtoja.
Lakiasuon ja Kurjen Suurusuon LSA	Luonnonsuojelualueen rajausta ylittää noin 30 hehtaarin osalta soidensuojeluohjelma-alueen rajauksen. Rajauksen ylittävä osa yhdistää toisiinsa soidensuojeluohjelman alueen erilliset osa-alueet.
Honnonviidan LSA	Alue on lehtokohde, jonka Metsähallitus on jo aiemmin varannut käytettäväksi suojelumetsänä.

LUONN